

Leyden Academy

ON VITALITY AND AGEING

Jaarverslag 2011

INHOUD

Voorwoord Raad van Commissarissen	3
Voorwoord Directie Leyden Academy	4
<u>Onderwijs</u>	5
Executive leergang Veroudering en Gezondheidszorg	5
Masteropleiding Vitality and Ageing	6
Keuzevak The Ageing Process en Young Excellence Class	9
Summer Course	9
Frontiers of science	10
Visiting faculty	10
<u>Onderzoek</u>	11
Onderzoek naar het ontrafelen van sterfte op hoge leeftijd	11
De economische waarde van de oudere mens	12
Ouderenmishandeling	12
Inventarisatie medische curricula	13
TRUST	14
<u>Leyden Academy strategie</u>	15
<u>Communicatie</u>	17
<u>Opleidingsfonds Vitaliteit en Veroudering</u>	17
<u>Samenwerking met ILC Zorg voor Later</u>	18
<u>Organisatie en Personeel</u>	19
Kantoororganisatie	19
Raad van Commissarissen	20
<u>Bijlage: Leyden Academy in het nieuws</u>	21
Overzicht artikelen, publicaties, mediaoptreden 2011	21

Voorwoord van de Raad van Commissarissen

Voor u ligt het jaarverslag 2011 van de Leyden Academy on Vitality and Ageing. Deze jonge organisatie is opgericht om de kwaliteit van leven van de steeds ouder wordende mens te verbeteren. De Leyden Academy wil een bijdrage leveren aan de oplossing van het sociale en medische vraagstuk hoe gezond te blijven en ouder te worden.

In de beginjaren is hard gewerkt aan het inrichten van de organisatie en het opstarten van de activiteiten. Dit ligt nu goed op koers en heeft geleid tot een spraakmakend kenniscentrum met lopende opleidingen en onderzoek waarvan de eerste onderzoeksresultaten zijn gepubliceerd.

De directie heeft een voorstel voor een aangescherpte strategie en een portfolio van nieuwe activiteiten voor de komende vijf jaren ingebracht bij de Raad van Commissarissen. De Raad van Commissarissen heeft ingestemd en het voorstel is aangeboden aan de Vereniging AEGON, de enige aandeelhouder van de Leyden Academy. De Vereniging AEGON heeft ingestemd met deze strategische visie en tevens de ondersteuning voor de komende vijf jaren bekrachtigd. Wij wensen de directie succes toe om deze ambities op het gebied van onderwijs, onderzoek en implementatie uit te werken.

Een woord van welkom is op zijn plaats voor mevrouw prof. dr. M. de Visser, neuroloog en hoogleraar Neuromusculaire ziekten aan de Universiteit van Amsterdam. Zij is per 1 juli 2011 toegetreden tot de Raad van Commissarissen. Prof. De Visser is ook lid van het algemeen bestuur van de Nederlandse organisatie voor Wetenschappelijk Onderzoek.

Dankzij de inzet van de medewerkers in 2011 kijken wij met vertrouwen naar de toekomst. Graag wil ik hen namens de Raad van Commissarissen dan ook danken voor de geleverde prestatie.

Dr. W.M. van den Goorbergh
Voorzitter

Voorwoord van de directie

De Leyden Academy on Vitality and Ageing is een kennisinstituut dat opleidingen biedt, onderzoek doet, en projecten initieert op het gebied van vitaliteit en veroudering. Leyden Academy gelooft dat een integrale visie de manier is om haar missie te bereiken: het agenderen en verbeteren van de kwaliteit van leven van ouderen.

De Leyden Academy doet hier verslag over het succesvol verlopen jaar 2011. De belangstelling voor de Leyden Academy vanuit wetenschap, gezondheidszorg en politiek neemt aanmerkelijk toe.

Twee magazines voor bestuurders en directeuren in de zorg hebben een speciale editie over ouderenzorg uitgebracht. De directie heeft beide keren de redactie gevoerd. Ook door gerichte presentaties en vertegenwoordiging heeft de Academy belangrijke bijdragen geleverd aan de publieke bewustwording van de veroudering.

Dit jaar was er wederom veel aandacht voor de almaar stijgende levensverwachting in binnen- en buitenland. Wanneer houdt het leven op? Deze vraag was aan de orde tijdens de publiekslezing rondom dr. Aubrey de Grey. Meer dan 200 veelal jonge mensen hebben deze bijeenkomst bijgewoond. Ook heeft de Leyden Academy een stevige bijdrage geleverd aan het weer op de kaart zetten van het trieste onderwerp 'ouderen mishandeling'. De aftrap werd gegeven tijdens een Leyden Academy conferentie in maart. Wij mochten ons verheugen in de aanwezigheid van de staatssecretaris Marlies Veldhuijzen van Zanten. Leyden Academy heeft op beide bovenstaande onderwerpen een promovendus aangesteld.

In januari startte de tweede executive leergang met een volle klas van 20 bestuurders, directeuren en managers. Ook heeft de eerste lichter studenten van de masteropleiding haar Master of Science graad behaald. In september mochten wij alweer een nieuwe lichter studenten voor de masteropleiding verwelkomen. De onderwijs- en onderzoeksactiviteiten stellen ons in staat om jonge professionals, bestuurders en managers in de zorg te voorzien van 'up to date' kennis. Het zijn deze Leyden Academy-alumni, onze pioniers, die nieuwe inzichten over preventie, behandeling en zorg gaan toepassen en overdragen. Wij zien dan ook met vertrouwen uit naar de verdere ontwikkeling van de Leyden Academy in de komende jaren.

Prof. dr. Rudi G.J. Westendorp en ir. Marieke A.E. van der Waal
Directie

1. Onderwijs

Leyden Academy on Vitality and Ageing is een kennisinstituut dat wetenschappelijk onderzoek doet en onderwijs verzorgt voor directeuren & managers in de zorg, professionals en studenten geneeskunde. Het instituut bundelt kennis op het gebied van vitaliteit en veroudering, omdat het gelooft dat een integrale visie dé manier is om haar missie te bereiken: het promoten en verbeteren van de kwaliteit van leven van ouderen.

1.1 Executive leergang Veroudering en Gezondheidszorg

De tweede executive leergang startte in januari 2011 met het maximale aantal deelnemers (twintig). De deelnemers waren afkomstig uit de cure, care en adviesorganisaties en zijn werkzaam op diverse niveaus: raad van bestuur, directie, senior adviseurs en (bedrijfs)management. De tweede leergang hanteerde dezelfde structuur als de eerste leergang. De leergang bestaat uit acht blokken. Ieder blok start op donderdagochtend en eindigt op vrijdagmiddag. Op basis van de evaluaties uit de eerste leergang zijn er enkele docenten gewisseld.

Inhoud

Het eerste blok ging over waarom we oud worden, welke mechanismen daaraan ten grondslag liggen en of veroudering wel normaal is. Tijdens het tweede blok werd ingegaan op geriatrie. Cardioloog Verweij gaf zeer mooi weer wat allemaal mogelijk is en dat de leeftijdsgrens voor een invasieve behandeling steeds verder opschuift. Later in het blok leerden de cursisten dat oudere mensen vaak meer dan één aandoening hebben en dat altijd het totaalbeeld moet meetellen bij de beoordeling of alles moet wat kan. In het derde blok lag de focus op de organisatie van de zorg en solidariteit van de ouderdagsvoorziening. In april werd het blok Waardige Zorg gegeven. Tijdens het contrapunt heeft onder meer Aartsbisschop Eijk een presentatie gegeven over het al dan niet mogen ingrijpen bij het levenseinde. De cursisten waren het vaak met zijn standpunten eens, tegen hun eigen verwachting in. Het contrapunt leverde een boeiende discussie op. In mei vond de studiereis naar Londen (politiek en beleid), Cambridge (kennis) en Glasgow (zorg) plaats. De aftrap was in het House of Lords. Barones Sally Greengross gaf daar een presentatie vanuit het ILC UK en haar rol als lid van het House of Lords. Het laatste blok voor de zomervakantie ging over innovaties in de ouderengeneeskunde en -zorg. De ontwikkelingen van ICT en domotica (integratie van technologie en diensten, ten behoeve van een betere kwaliteit van wonen en leven voor ouderen) passeerden de revue. Het was voor de deelnemers verbazingwekkend te constateren dat Nederland achterloopt bij het implementeren van de mogelijkheden die elders voorhanden zijn. In september vond het blok Sturen op Kwaliteit plaats. Mevrouw Jonkers van de Inspectie voor de Volksgezondheid gaf sterk weer wat de dynamiek is tussen incidenten, wetgeving, de rol van de inspectie en de dagelijkse praktijk. Mevrouw Mulock Houter gaf college over Governance. De rol van de Raad van Toezicht (RvT) wordt steeds duidelijker.

Raden van Toezicht stuurden voorheen vooral op financiële cijfers. Dit is niet toereikend meer voor goede governance. Steeds vaker laten RvT's zich op de hoogte brengen van het wel en wee in de organisatie zelf. Het contrapunt werd gegeven door voormalig directeur Humanitas in Rotterdam, de heer Becker. Bij zijn aantreden waren de Humanitas huizen in Rotterdam verliesgevend. Hij heeft met zijn onstuitbare energie de organisaties vernieuwd en Humanitas schrijft tegenwoordig 'zwarte cijfers'. De klant met zijn wensen staat centraal: er zijn restaurants, er hangt kunst, muziek en theater worden binnen gebracht, het personeelsverloop is gering en nieuw personeel meldt zich spontaan. Toekomstige klanten staan op de wachtlijst. In oktober lag de nadruk op de best practices en werd door de deelnemers in vier groepjes samengewerkt. Op een door de groep gekozen onderwerp werd een opdracht uitgevoerd en gepresenteerd. Tijdens de terugkomdag is door middel van een schrijfo opdracht in kleine groepjes gewerkt aan een vitaal manifest. De leergang is succesvol afgesloten. De cursisten vormden een hechte groep. Door de verschillende achtergrond van de deelnemers ontstond een rijk palet voor de discussies.

Alumni

In 2011 is de programmaraad bijeen geweest. De programmaraad bestaat uit alumni. Met hen is onder meer het opzetten van een alumnetwerk en het organiseren van alumniactiviteiten besproken. In 2012 zal de eerste alumnbijeenkomst plaatsvinden. Ook is nagedacht over de wijze waarop sociale media ingezet kunnen worden om de binding met de Leyden Academy te versterken.

Werving

De werving van de deelnemers verliep via onze alumni, het Leyden Academy netwerk, de voorlichtingsbijeenkomst en via congressen, advertenties en digitale banners. Tijdens een congres van ZonMw in juni heeft de Leyden Academy zich met een stand gepresenteerd. Enkele dagen daarna kwamen er verzoeken tot meer informatie en inschrijvingen binnen. In augustus is via de digitale nieuwsbrief van Skiper een advertentiecampaagne uitgezet. Ook hebben wij via LinkedIn ons digitale netwerk flink uitgebreid. Het bezoek aan de website van de Leyden Academy en de pagina's over de executive leergang nam duidelijk toe. De voorlichtingsbijeenkomst vond in november plaats. In de ouderenspecial van Zorgmagazine en Zorgmarkt, twee tijdschriften voor bestuurders in de zorg, is er veel aandacht besteed aan de executive leergang en de Leyden Academy. Eind december waren er 19 inschrijvingen.

1.2 Masteropleiding Vitality and Ageing

Het eerste collegejaar van de masteropleiding 2010 – 2011 werd op dinsdag 28 juni jl. afgesloten met een officiële afstudeerceremonie inclusief een cortège van hoogleraren, waaronder prof. dr. Peter Idenburg en prof. dr. Frans Helmerhorst, tevens lid van de examencommissie. Tijdens deze bijeenkomst gaf dr. Ton de Craen, een van de docenten en eveneens lid van de examencommissie, een presentatie. Prof. dr. Rudi Westendorp blikte terug op de eerste master Vitality and Ageing en reikte samen met collegadirecteur ir. Marieke van der Waal aan de studenten en toehoorders het diploma en de certificaten uit. Uiteindelijk ontvingen negen van de tien kandidaten hun diploma (zie foto) en zeven toehoorders hun certificaten. Eén kandidaat moest een herexamen doen.

In de laatste twee trimesters heeft zich vanuit het Erasmusprogramma een student uit Italië bij de groep aangesloten.

Het tweede trimester dat startte in januari 2011 werd door zestien studenten (inclusief toehoorders) gevolgd. Een van de visiting faculties, prof. dr. David Stott uit Glasgow, heeft het blok *Multimorbidity and geriatric giants* gecoördineerd. Het andere blok ging over *Healthy ageing and vitality*. Het derde en laatste trimester stond geheel in het teken van de organisatie van de zorg. Vaardigheden zoals business administration, management, het lezen van een jaarrekening en het bestuderen van een jaarrapport vormden de leerstof van dit trimester.

De studenten ontwikkelden ter afsluiting onder meer beleidsadviezen en een bedrijfsplan. Ook namen zij een

kijkje in onder andere een huisartsenpraktijk, een verzorgingstehuis, een huisartsenpost, een ziekenhuis en bij de GGD Leiden. Ter afronding van het jaar werd hun opgedane kennis en vaardigheden getoetst in een groepsopdracht, waarbij de studenten twee teams vormden en het leidinggeven aan een ziekenhuis dienden na te bootsen.

Inhoud

Het collegejaar 2011-2012 bestaat uit een enthousiaste groep van tien master studenten die voor elk vak aangevuld worden met toehoorders. De introductieweek werd dit jaar in een hotelboerderij in Stompwijk gehouden. Niet alleen was hier ruimte voor sociale activiteiten zoals een workshop kaas maken, ook was er een training over teamrollen. Dit jaar begon de masteropleiding in september met het vak 'the ageing process'. In dit vak maken de studenten kennis met een aantal verschillende verouderingstheorieën en leren zij argumenten voor en tegen deze theorieën. Doel van dit nieuwe vak is de inhoudelijke kennis over veroudering bij alle studenten op hetzelfde niveau te brengen. Speciaal voor deze week was Professor Tom Kirkwood van de Universiteit van Newcastle overgekomen. Hij is een autoriteit op het gebied van verouderingstheorieën. De evaluatie van het vak was buitengewoon goed. Gemiddeld gaven de studenten een 4.4 uit 5 voor het vak.

Het vak 'anthropology of ageing' bracht de studenten verschillende perspectieven op 'oud zijn' en 'oud worden' en ervaringen daarmee, zoals het omgaan met dementie, het gebruik van technologie in de zorg voor ouderen en wat succesvol oud is volgens ouderen zelf. Ter afsluiting van dit vak hebben alle studenten een kwalitatief interview met een oudere gevoerd. Daarbij stelden ze vragen over een thema dat tijdens de cursus aan bod kwam en probeerden ze het perspectief van de oudere in kwestie te achterhalen. De studenten hebben ter afsluiting van het trimester een

wetenschappelijk essay geschreven. Hoewel het onderwerp voor deze eindopdracht zelf gekozen mocht worden, moest het gerelateerd zijn aan de onderwerpen in het eerste trimester. Een diversiteit aan onderwerpen rondom de ouderenzorg was het resultaat variërend van theoretische beschouwingen over het nut van de menopauze tot demografische analyses van levensverwachting. Er zijn twee onvoldoendes gegeven voor deze opdracht.

Tevens bereikte ons goed nieuws van de alumni van onze opleiding. Twee voormalige studenten, Steffy Jansen en Behnam Sabayan, hebben hun systematic review (eindopdracht 2 van het curriculum) gepubliceerd in *Ageing Research Review* (impact factor 9).

Werving

2011-2012

De werving van kandidaten voor het studiejaar 2011-2012 was een continu proces met een intensivering van activiteiten vanaf januari 2011. Eind maart hebben zich negen kandidaten gemeld, waarvan de helft uit Nederland. De NVAO (Nederlands Vlaamse Accreditatie Organisatie) staat het ons nu ook toe om getalenteerde geneeskundestudenten ons masterprogramma te laten volgen voor aanvang van hun coschappen (dus vanaf het behalen van de bachelorfase). Dit sluit beter aan bij de Nederlandse geneeskundecurricula en zal zeer waarschijnlijk leiden tot meer inschrijvingen vanuit Nederland.

Bij de werving zijn twee studentassessoren betrokken. Een van hen is een deelnemer uit de Young Excellence Class, Yotam Raz, de andere is deelnemer aan de masteropleiding. Speciaal is er voor het werven van aankomende studenten een nieuwe website ingericht, namelijk de www.mastervitality.nl. Op deze website kunnen huidige, toekomstige en voormalige studenten niet alleen met elkaar communiceren, maar ook berichten, filmpjes en nieuwtjes over veroudering vinden.

Verder zijn nieuwe communicatiemiddelen als posters, folders en kladblokjes ontworpen en zijn de decanen en studieadviseurs van vele internationale universiteiten via email benaderd. Daarnaast worden congressen bezocht en via workshops en lezingen informatie over de opleiding verstrekt. Zo heeft prof. dr. Rudi Westendorp een workshop voor de studenten in Groningen gegeven en een lezing tijdens het Medisch Interfacultair Congres in Utrecht verzorgd.

Tijdens het LIMSC (*Leiden International Medical Student Congress*) gaf dr. David van Bodegom, wetenschappelijk stafmedewerker, een interactieve workshop over *Ageing and Evolution* en was de Leyden Academy met een stand vertegenwoordigd op de informatiebeurs. Hier konden studenten veroudering aan den lijve ervaren met een *Instant Ageing*-applicatie op de iPhone, hoe ze er over vijftig jaar uit zullen zien. Tijdens dit congres werd voor internationale studenten een Open House georganiseerd, waar zij de gelegenheid kregen om de Academy te bezoeken en de huidige studenten te leren kennen. Prof. dr. David Stott, onze gastprofessor, heeft een interactieve medische casusbespreking gehouden. Daarnaast heeft Leyden Academy workshops gegeven tijdens de Medische Carrière Dag, de LOCA-conferentie (*Landelijk Congres voor CoAssistenten*), de MMSRC (*Maastricht Medical Students Research Conference*) en de ISCOMS (*International Student Congress of (bio)Medical Sciences*) in Groningen.

2012-2013

Ten behoeve van de werving voor 2012-2013 is in de afgelopen maanden een aantal congressen bezocht, waaronder het Europees Congres van de IFMSA's (International Federation of Medical Students' Associations) in Leiden (augustus 2011), waar ir. Marieke van der Waal een plenaire lezing gaf en dr. David van Bodegom een workshop heeft gehouden. De Leyden Academy was tevens met een stand vertegenwoordigd op de carrièrebeurs. In september heeft prof. dr. Rudi Westendorp een plenaire lezing gehouden en deelgenomen aan een panelgesprek bij de Young European Scientists Meeting in Porto, Portugal. Yotam Raz bemande de stand van de Leyden Academy. Vervolgens heeft dr. Jolanda Lindenberg in september een workshop gegeven aan de European Student's Conference in Berlijn, waar Leyden Academy wederom met een stand aanwezig was. In oktober heeft dr. David van Bodegom in Yazd, Iran een plenaire lezing gehouden en is er promotiemateriaal verstrekt.

Verder heeft Leyden Academy veel studenten gesproken bij haar stand op het congres van het Landelijk Medisch Studenten Overleg, eind oktober in Leiden. De congresstassen werden door Leyden Academy gesponsord. Standaard worden in de stand folders en speciale notitieblokken Master Vitality and Ageing uitgedeeld.

Momenteel wordt er druk gewerkt aan additionele strategieën voor de werving van het komend jaar. Daarbij wordt achterhaald welke additionele activiteiten de Universiteit Leiden en het LUMC kunnen verrichten. Verder is Leyden Academy in overleg met congresorganisatoren in onder andere Egypte, India en Brazilië. In de maand november heeft een afvaardiging van Leyden Academy inhoudelijk deelgenomen aan twee activiteiten van de medische faculteitsvereniging van Groningen. Belangrijk nieuw onderdeel van de werving zijn social media. Facebook wordt actief ingezet.

1.3 Keuzevak The Ageing Process en The Young Excellence Class

Het keuzevak 'the Ageing Process' werd in mei in het LUMC weer aangeboden om bachelorstudenten al vroeg te interesseren voor het onderwerp veroudering. Er waren 14 deelnemers voor dit keuzevak. Tijdens dit keuzevak moeten de tweede- en derdejaarsstudenten geneeskunde in koppels van twee zelfstandig een klein onderzoek op het gebied van veroudering uitvoeren. Omdat dit voor hen de eerste kennismaking is met de wetenschap, hebben zij altijd veel steun aan de begeleiding van leden van de Young Excellence Class (YEC), die zelf ook het keuzevak hebben doorlopen. Ook dit jaar was het gebruikelijke format een succes: het keuzevak is weer goed gewaardeerd door zowel docenten als studenten. Een aantal onderzoeken was van hoog niveau en enkele studenten hebben aangegeven hier verder mee te willen. Wederom zijn er enkele studenten uitgenodigd om lid te worden van de YEC. In september hebben we zoals eerder vermeld het vak in onze eigen masteropleiding geïntegreerd.

1.4 Summer Course

Voor het eerst sinds de oprichting in 2008 organiseerde de Leyden Academy een Summer Course. De Summer Course 'Why we age' vond plaats van 11 tot en met 15 juli 2011. Tijdens de cursus is ingegaan op vragen als: Waarom worden we ouder? Waarom leven mensen langer dan katten? Welke mechanismes zijn verantwoordelijk voor veroudering?

De cursus werd gegeven door prof. dr. George Martin van de University of Washington en prof. dr. Rudi Westendorp en dr. David van Bodegom van de Leyden Academy. Voor de Summer Course hadden zich meer dan vijftig geïnteresseerden gemeld. Sommige deelnemers kwamen speciaal over uit het buitenland om de Summer Course bij te wonen. Het Nederlandse aanbod was divers. Studenten en medewerkers van de universiteiten van Wageningen tot Groningen waren vertegenwoordigd. Ook ontving Leyden Academy deelnemers uit allerlei niet-universitaire centra,

zoals het RIVM en andere onderzoeksinstituten. Het werd een interactieve en interessante week die een mooie afsluiting van het academisch jaar vormde. Het was tevens een goede gelegenheid om geïnteresseerden op de hoogte te brengen van de activiteiten van de Leyden Academy. Vanuit de media besteedden het Leidsch Dagblad en Cicero aandacht aan de Leyden Academy Summer Course. De Summer Course haalde zelfs de nationale televisie. Uitgesproken WNL, een televisieprogramma dat wordt uitgezonden op Nederland 2, maakte een uitgebreide reportage.

1.5 Frontiers of Science

Dit jaar is de cursus Biological Mechanisms of Ageing van de masteropleiding voor het eerst opengesteld voor master studenten Biomedische Wetenschappen (BW) als Frontiers of Science (FOS) cursus. Ondanks de sterke concurrentie van andere populaire FOS cursussen in dezelfde periode, hebben achttien BW en geneeskunde studenten aan de cursus deelgenomen. Er zijn extra tafels en stoelen gehuurd om alle studenten in de collegezaal van de Leyden Academy te huisvesten. Gedurende drie weken zijn de biologische mechanismen besproken die een rol spelen bij de snelheid van het verouderingsproces, als ook de mogelijkheden om hierin te interveniëren. Vervolgens hebben de studenten gedurende een week een eigen onderzoeksvoorstel geschreven.

Het gemeenschappelijke programma bestond uit een mix van interactieve gastcolleges door eminente wetenschappers (o.a. prof. Marc Tatar, Brown University, USA) maar ook ervaringsverhalen (o.a. door Sven Bulterijs, een beoefenaar van calorie beperking). Daarnaast is er ook een publieksdebat georganiseerd over onze toekomstige levensverwachting. Sprekers waren prof. dr. Rudi Westendorp (Leyden Academy) en dr. Aubrey de Grey (SENS Foundation, California). Er was veel belangstelling voor dit debat, zowel

van deelnemers (meer dan 200 inschrijvingen en een volle zaal) als van de media. Televisieprogramma's als De Wereld Draait Door, De Vijfde Dag en Editie NL maakten naar aanleiding van ons persbericht reportages bij Leyden Academy en tijdens het publieksdebat.

1.6 Visiting faculty

In het eerste kwartaal van 2011 is prof. dr. David Stott van de University of Glasgow als gasthoogleraar bij de Academy op bezoek geweest. Hij is praktiserend geriater in een universitair ziekenhuis en gespecialiseerd in revalidatie van de oudere mens. Professor Stott heeft intensief meegewerkt aan het blok Geriatrie in het tweede trimester van de masteropleiding. Hij hield op 22 maart een lezing. Deze lezing werd georganiseerd door Leyden Academy en het LUMC-project Herstelzorg. Dit project valt onder het Nationaal Programma Ouderenzorg (NPO) van ZonMw. Er werd een gerichte uitnodiging verstuurd aan professionals in de zorg en in de Leidse regio. De collegezaal was overvol met 41 deelnemers. Dit initiatief is positief geëvalueerd en voor herhaling vatbaar.

Verder heeft de Leyden Academy bezoek gehad van 'oude' bekenden; associate professor dr. Susan Kurrle, prof. dr. Ian Cameron en prof. dr. Andrzej Bartke. Allemaal hebben zij de Leyden Academy bezocht als uitvalsbasis voor hun besprekingen in Nederland, naast het begeleiden van 'Leidse' projecten en het geven van onderwijs. Prof. dr. Kurrle heeft een lezing verzorgd bij het symposium Ouderen mishandeling op 30 maart en was een belangrijke partner in het debat op 31 maart. Prof. dr. George Martin van de University of Washington was begin juli gedurende een week onze visiting faculty.

2. Onderzoek

De Leyden Academy is in 2009 begonnen met een onderzoeksprogramma. Het onderzoek past binnen de missie van de organisatie en bevindt zich in een niche. Binnen het onderzoeksprogramma is een promotieprogramma opgezet.

2.1 Onderzoek naar het ontrafelen van sterfte op hoge leeftijd

Drs. Frouke Engelaer, promovendus met geneeskundige achtergrond, onderzoekt de determinanten van sterfte op hoge leeftijd. Zij bestudeert in haar onderzoek de sterftepatronen van Japan van de afgelopen zestig jaar. Omdat de demografische transitie in Japan het verst is gevorderd, kan dit ons leren hoe Nederland en andere landen zich in de toekomst zullen ontwikkelen. Uit haar eerste analyses blijkt dat we op steeds hogere leeftijd zullen sterven, maar dat er spreiding blijft in het moment van overlijden. Dit heeft belangrijke implicaties voor beleid en gezondheidszorg. Dit onderzoek is gepresenteerd tijdens het Nederlands Congres Volksgezondheid in april 2011. Eind juni heeft Frouke succesvol de Master Vitality and Ageing afgerond aan de Leyden Academy.

Voor het vervolg van haar promotietraject verrichtte Frouke van half augustus tot half oktober veldwerk in Ghana. Daar heeft zij met behulp van vragenlijsten achterhaald wat de doodsoorzaken op hoge leeftijd zijn in een gebied waarvan we weten dat het op dit moment aan het begin van de epidemiologische transitie staat. Na haar veldwerk in Ghana is Frouke aan de slag gegaan met het verwerken van de verzamelde data.

Ze heeft een pilot opgezet om de doodsoorzaken te bepalen aan de hand van de vragenlijsten en zal dit in begin volgend jaar verder uitwerken. Een student geneeskunde uit het LUMC komt een wetenschapstage doen op dit project. Frouke zal haar ook gaan begeleiden. Daarnaast begeleidt Frouke samen met dr. David van Bodegom twee studenten uit Amsterdam met het schrijven van een artikel over sterfte in een cohort van oud Olympisch atleten. Het doel is om dit artikel tijdens de Olympische spelen in de zomer van 2012 te publiceren. In december heeft Frouke les gegeven tijdens het blok 'De oudere', een vak dat in het vierde jaar gegeven wordt aan studenten geneeskunde van het LUMC.

Samen met dr. David van Bodegom heeft Frouke een conferentie van NETSPAR (Network for Pensions, Ageing and Retirement) bijgewoond over verschillende methoden die gebruikt worden om de levensverwachting te voorspellen. Op deze conferentie waren (inter)nationale gasten aanwezig, werkzaam binnen de demografie.

Zowel Frouke's eerste artikel over de plasticiteit van sterfte op hoge leeftijd als haar tweede artikel over de stijging van de (gezonde) levensverwachting in Nederland worden opgenomen als hoofdstuk in 'the Annual Review of Geriatrics and Gerontology'.

2.2 De economische waarde van de oudere mens

Drs. Herbert Rolden, promovendus met een achtergrond in economie en filosofie, promoveert aan de Leyden Academy op het gebied van de economie en filosofie van het ouder worden. Hij legt de laatste hand aan zijn eerste artikel voor publicatie, dat de invloed van economische fluctuaties op sterftcijfers op de korte termijn beschrijft. Hieruit blijkt dat als het goed gaat met de economie de sterfte stijgt en als het slecht gaat met de economie de sterfte daalt. Eerder werd deze tegen-intuïtieve associatie verklaard door werkgerelateerde stress en slechte levensstijl, factoren die toenemen als de economie verbetert. Herbert heeft gezien dat de associatie tussen economie en sterfte eveneens bestaat - zelfs sterker is - voor mensen op oudere leeftijd. De invloed van werkdruk op de relatie met economie en sterfte kan dus worden betwist.

Herbert heeft in juni succesvol de Master Vitality and Ageing afgerond en werkt nu aan een rapport over de lange termijn zorg in Nederland voor *The Institution of Future Welfare* in Japan. Daarnaast doet hij onderzoek naar de invloed van macro-economische cijfers op sterfte op oudere leeftijd. Verder is hij betrokken bij de economische evaluatie van het project Herstelzorg in het LUMC, een onderdeel van het Nationaal Programma Ouderenzorg. Voor dit programma is een overeenkomst gesloten met een grote verzekeringsmaatschappij. Binnen een groot databestand van deze verzekeringsmaatschappij wil Herbert de zorgkosten voor oudere mensen verder analyseren. Daarnaast heeft Herbert een aantal onderwijstaken op zich genomen, waaronder het geven en coördineren van colleges.

2.3 Ouderenmishandeling

Symposium

Het startsein voor het onderzoek naar ouderenmishandeling vond plaats op 30 en 31 maart 2011 met een symposium waar tien internationale sprekers lezingen gaven en de staatssecretaris van het ministerie van Volksgezondheid, Welzijn en Sport, mevrouw Marlies Veldhuijzen van Zanten haar actieplan Ouderenmishandeling aankondigde. Het geheel werd bezocht door zo'n zeventig gasten en leden van de pers. Vanuit het veld kwamen veel positieve reacties. Ook de pers aandacht was groot, zowel NRC, NRC next, Trouw, Telegraaf, Leidsch Dagblad, Mare, Cicero, Medicalfacts en nog diverse andere media besteedden aandacht aan

het symposium. Prof. dr. Rudi Westendorp heeft meerdere interviews gegeven aan ANP en Radio 1 (de programma's 'Met het Oog op Morgen', 'Dit is de Dag') en aan het televisieprogramma 'Ochtendspits' op Nederland 1.

Promovendus Yuliya Mysyuk

In het kader van het kwalitatieve onderzoek naar ouderenmishandeling is de Oekraïense Yuliya Mysyuk MSc deze zomer begonnen met het observeren in verzorgingstehuizen en gaat daar vrijwilligerswerk doen. Daarnaast is ze bezig met de voorbereidingen voor kwalitatief onderzoek met behulp van focusgroepen. In de focusgroepen gaan mensen uit diverse doelgroepen, onder andere ouderen zelf, belangenorganisaties en institutionele zorg, de discussie aan over verschillende onderwerpen: Wat is mishandeling?; Welke acties kunnen we ontwikkelen om de situatie te verbeteren?; Wat is een goed screeningsinstrument? Ter voorbereiding op de focusgroepen en de pilotstudie, is de Hwalek-Sengstock Elder Abuse Screeningtest (H/S-EAST) vragenlijst op de officieel geaccepteerde wijze dubbel vertaald.

In samenwerking met de afdelingen klinische psychologie en pedagogiek wordt een protocol voorbereid voor een studie naar de intergenerationele overdracht van mishandeling. Dit onderzoek valt binnen het profileringgebied 'Health, prevention and the life-cycle' van de Universiteit Leiden.

Yuliya heeft net als Froukje en Herbert in juni de Masteropleiding Vitality and Ageing afgerond. Yuliya's artikel over de ontwikkeling van definities van ouderenmishandeling 'Added value of elder abuse definitions' is ingediend bij Ageing Reviews.

Overig onderzoek

2.4 Inventarisatie medische curricula

De Leyden Academy heeft, mede financieel gesteund door ZonMw in het kader van het Nationaal Programma Ouderenzorg, het initiatief genomen tot een inventarisatie van ouderengeneeskunde in de medische curricula. Deze inventarisatie is nu afgerond. De werkgroep heeft drie conclusies getrokken:

1. Het raamplan (kader met eindtermen van de basisopleiding geneeskunde) geeft een te summiere beschrijving van ouderengeneeskunde om gedegen onderwijs hierin te waarborgen. Dit is terug te zien in de voortgangstoetsen (jaarlijkse toets voor alle studenten geneeskunde), die op dit moment onvoldoende het kennisniveau op het gebied van de ouderengeneeskunde inventariseren.
2. Er is verspreid over de faculteiten goed onderwijs in de ouderengeneeskunde, maar een compleet aanbod van theoretisch en praktisch onderwijs ontbreekt op de meeste faculteiten.
3. Slechts op drie van de acht faculteiten is een hoogleraar ouderengeneeskunde in de tweede lijn.

In verband met de toenemende groep oudere patiënten waarmee iedere arts te maken krijgt, doet de werkgroep de volgende aanbevelingen:

1. Het raamplan dient te worden aangepast zodat wordt geborgd dat alle studenten op gedegen wijze worden onderwezen in de ouderengeneeskunde, waarbij de begrippen in het hier opgestelde toetsingskader aan de orde moeten komen.
2. Alle studenten dienen in de bachelorfase theoretisch onderwijs over veroudering te krijgen en kennis te maken met de ouderengeneeskundige praktijk in een zorgstage. In de masterfase dienen zij bovendien te worden voorbereid op hun toekomstige praktijk door een verplicht coschap ouderengeneeskunde.
3. Om gedegen onderwijs in de ouderengeneeskunde op iedere faculteit te waarborgen dient op iedere faculteit een hoogleraar ouderengeneeskunde te worden aangesteld.

Goed opgeleide artsen voor de zorgvragen van de komende decennia zijn in ons aller belang. Wij hopen dat deze inventarisatie inspiratie biedt voor iedereen die zich inspant voor goed medisch onderwijs. In november zijn de resultaten samen met een soortgelijk onderzoek onder HBO en MBO verpleegkunde opleidingen en in samenwerking met ZonMw, openbaar gemaakt en aangeboden aan mevrouw Hannie van Leeuwen.

2.5 TRUST

Leyden Academy is samen met het LUMC, University of Glasgow, University College Cork en Universität Bern verenigd in het TRUST- project (multi-modal effects of thyroid hormone replacement for untreated older adults with subclinical hypothyroidism; a randomised placebo-controlled trial). TRUST is een internationaal onderzoeksproject onder drieduizend ouderen met een schildklieraandoening. Het project heeft een looptijd van vijf jaar en onderzoekt de beste behandelwijze voor mensen met zogenoemde subklinische hypothyreodie. Dit onderzoek is van belang om meer inzicht te krijgen in de mechanismen van veroudering.

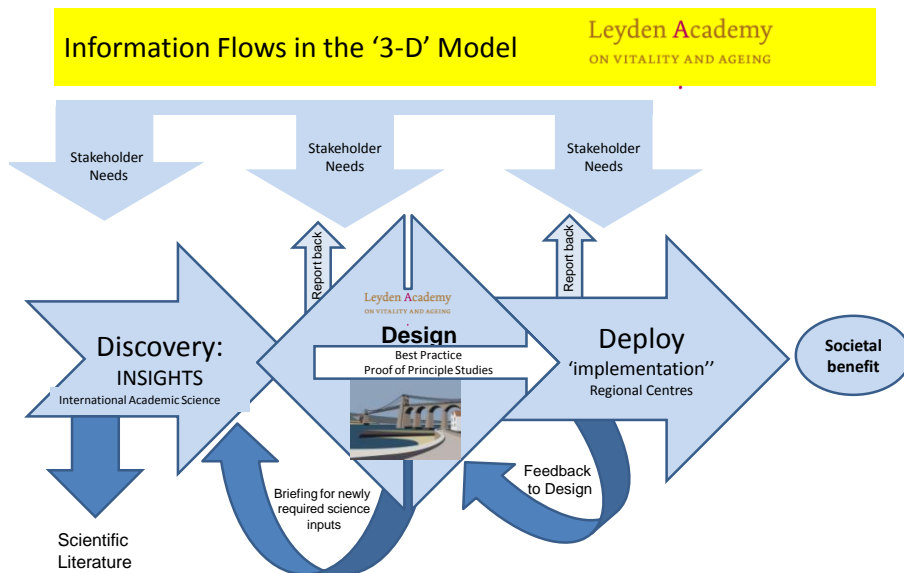
De helft van de deelnemers wordt behandeld met een hormoonvervangend medicijn (Thyroxine), de andere helft krijgt een placebo toegediend. Het project wordt met een grote Europese (FP7) subsidie gefinancierd. De onderzoeksaanvraag is geschreven door prof. dr. David Stott tijdens zijn sabbatical in Leiden. Vanuit Leyden Academy houden prof. dr. Rudi Westendorp en drs. Eugenie Polman zich bezig met TRUST; prof. dr. Rudi Westendorp als lid van het executive committee met het aansturen van het onderzoek en drs. Eugenie Polman als verantwoordelijke voor de

communicatie van het project. Leyden Academy vervult vanuit haar designrol de verbinding tussen wetenschappelijk onderzoek en het openbaar maken van de resultaten. In september en oktober hebben de voorbereidingen plaatsgevonden voor de startbijeenkomst in november te Glasgow. Het logo, de huisstijl en een ontwerp voor verschillende communicatie-uitingen zijn daar gepresenteerd.

3. Leyden Academy strategie 2012-2016

In mei 2011 heeft de Raad van Bestuur in samenspraak met de Raad van Commissarissen besloten haar strategie aan te scherpen, omdat drie jaar na aanvang vier van de vijf fasen uit het startdocument succesvol zijn doorlopen. Fase 5 omvat het opstarten en begeleiden van vernieuwingsprojecten. Alvorens de strategie voor te leggen aan de aandeelhouders is allereerst nagedacht over de huidige positionering van de Leyden Academy. De Leyden Academy neemt een positie in als schakelorganisatie tussen de fundamentele onderzoeksgroepen en instituten (de 'Discovery' functie: daar waar nieuwe kennis wordt ontwikkeld) en het werkveld dat de kennis gaat opnemen en toepassen (de 'Deploy' functie: de activiteiten waardoor kennis productief wordt geïmplementeerd). De Leyden Academy ziet zichzelf als instituut dat fungeert als een snelkoker (de "Design" functie) en draagt bij aan de valorisatie van kennis i.e. het bewerken van kennis, zodat de nieuwe inzichten worden gebruikt voor het stimuleren van verandering en/of verbetering op het gebied van beleid en praktijk (cure en care). In de huidige programmering van wetenschap en innovatie is de 'Designfunctie' de vergeten brug tussen de Discovery en Deploy activiteiten. De brugfunctie maakt het mogelijk om nieuwe inzichten te creëren en het werkveld te stimuleren om deze kennis en inzichten in te bedden (figuur 1, op volgende pagina).

Figuur 1. 3-D model

De Leyden Academy heeft als uniek interdisciplinair kennisinstituut de 'Design rol' op zich genomen. In het onderwijs, de PhD-trajecten en het onderzoek wordt de Design rol steeds pregnanter en het leidt in samenwerking met partijen, zoals binnen en buitenlandse universiteiten en onderzoeksgroepen¹, praktijkgerichte (zorg)organisaties², belangenbehartigers³ en ministeries en haar ondersteuningsorganisaties⁴, tot 'co-creatie' van onderzoek, innovaties en vernieuwingsprojecten.

In de komende jaren gaat de Leyden Academy zich inzetten om de bestaande producten en activiteiten voort te zetten en waar nodig te verbeteren of bij te stellen. Ook worden nieuwe producten ontwikkeld. Daarnaast wordt afgetast of er organisaties zijn die een partnerschap met de Vereniging AEGON willen aangaan, wat kan leiden tot aanvullende en duurzame financiering van de Leyden Academy.

Bij de te ontwikkelen producten gaat het over:

- Een onderwijsaanbod voor nieuwe doelgroepen om de zorg voor ouderen te verbeteren.
- Het uitwerken van het concept vitaliteit en het identificeren van daarbij behorende producten.
- Het ontwikkelen van de denktankfunctie.

¹ Bijvoorbeeld: Universiteit Leiden, LUMC, ErasmusMC, UMCG

² Bijvoorbeeld: GGD Leiden e.o., Vilans, Movisie (beiden op de praktijk georiënteerde kenniscentra)

³ Bijvoorbeeld: ILC Zorg voor Later, Nederlandse Public Health Federatie, politieke partijen

⁴ Ministeries VWS en SZW, RIVM, ZonMw, Gezondheidsraad, Raad voor Volksgezondheid en Zorg

Op 1 december 2011 is de aangescherpte strategie van de Leyden Academy voorgelegd aan de leden van de Vereniging AEGON. Zij heeft zich opnieuw verbonden aan de Leyden Academy en wel voor een periode van vijf jaar.

4. Communicatie

Per 1 juli is drs. Eugenie Polman in dienst getreden als nieuwe communicatiemanager van de Leyden Academy. Zij heeft het volgende op communicatiegebied gerealiseerd:

- Actief opbouwen en benutten van persoonlijk persnetwerk
- Actief media-aandacht gezocht voor de Summer Course, lezing met dr. Aubrey de Grey, het onderzoek inventarisatie ouderenzorg in medische curricula en TRUST
- Opiniestukken aangeboden aan landelijke dagbladen
- Opfrissen van de huisstijl
- Nieuwe leaflet executive leergang
- Introductie van digitale handtekeningen
- Actief aanwezig op sociale media: Twitter, Facebook, LinkedIn
- Professionele foto's laten maken voor masteropleiding, executive leergang en van alle medewerkers, te gebruiken voor website en brochures
- Nieuw format e-mail nieuwsbericht ontwikkeld

5. Opleidingsfonds Vitaliteit en Veroudering

De masteropleiding Vitality and Ageing is een postinitiële masteropleiding en valt buiten de bekostigingssystematiek van het ministerie van onderwijs. Dit betekent dat de financiering van de opleiding geheel uit deelnemersgelden moet worden bekostigd. In 2010 is de Stichting Vrienden van de Leyden Academy opgericht met als doel het genereren van geld voor beurzen voor studenten. Helaas vond de belastingdienst dat de Stichting Vrienden van de Leyden Academy te nauw verbonden was aan de Leyden Academy B.V. (als commerciële organisatie), waardoor de aanvraag voor de ANBI-status in 2010 is afgewezen.

In 2010 is op aanraden van voormalig lid van de Raad van Commissarissen Ben Knapen contact gezocht met Van Doorne Notarissen en Advocaten. Uit hun advies is eind 2010 de Stichting Vrienden van de Leyden Academy omgevormd tot de Stichting Opleidingsfonds Vitaliteit en Veroudering. De samenstelling van het bestuur kon ongewijzigd blijven. Contact met de Vereniging AEGON is gewaarborgd door een bestuurszetel. Ook zal de Vereniging AEGON bij een volgende statutenwijziging moeten worden geraadpleegd. In 2011 heeft het bestuur in samenwerking met de directie vooral gesproken over rollen, functies en strategie. In de tweede helft van 2011 zijn oriënterende gesprekken gevoerd met stakeholders in en buiten de zorg. In deze gesprekken is verkend met welke potentiële sponsors gesprekken kunnen plaatsvinden en op welke wijze we deze sponsors kunnen interesseren voor het sponsoren van een of meerdere studenten.

6. Samenwerking met ILC Zorg voor Later

Omvorming ILC Zorg voor Later

De ambitie voor 2011 ligt in het verder gestalte geven aan de geactualiseerde missie. Daarbij maakt ILC ZvL de omslag van een projectenorganisatie naar een netwerkorganisatie en -beweging. De inspanningen zijn gericht op het aangaan van nieuwe samenwerkingsverbanden, het werven van sponsors en het generen van meer publiciteit. Begin 2011 is tijdens de laatste AB vergadering het aftreden van de zittende voorzitter en vicevoorzitter per 30 september 2011 bekend gemaakt. Vanuit het DB is een voorstel gedaan voor beperkte opvolging (alleen een voorzitter) en drs. Guus Wouters, directeur van het pensioenbureau van het Metaalfonds PMT, is gekozen tot president-elect. Daarnaast is geïnventariseerd welke AB leden in de nieuwe opzet lid blijven. Deze AB leden is gevraagd om in een themagroep te participeren. In juli kwamen alle themagroepen bij elkaar en maakten samen met de president-elect een werkplan.

ILC Global Alliance Conference 'Integrated Care for Frail Older People'

In 2011 was Nederland gastheer van het jaarlijkse congres van de ILC Global Alliance. Tijdens dit congres sprak prof. dr. Rudi Westendorp de tweede ILC Robert Butler Memorial Lecture uit. Na deze lezing volgden presentaties van prof. dr. Paul Schnabel, directeur Sociaal en Cultureel Planbureau en dr. Henk Nies, directeur Vilans. Verder werden enkele innovatieve projecten van ZonMw gepresenteerd. Ook verzorgde de ILC Global Alliance een presentatie over de stand van zaken bij de lokale ILC's met betrekking tot het congressthema. Het Engelstalige congres vond plaats in het Poortgebouw in Leiden en was kosteloos toegankelijk voor geïnteresseerden (met een maximum van 120 personen).

Lopende projecten

Bij ILC Zorg voor Later zijn enkele projecten ondergebracht. Deze projecten worden separaat gefinancierd.

ESF Age Network: Het Nederlandse Agentschap van het Europees Sociaal Fonds (ondergebracht bij het ministerie van SZW) heeft ILC Zorg voor Later gevraagd inhoudelijke ondersteuning te bieden aan het opzetten, mede aansturen en evalueren van een Europees Netwerk van ESF-agentschappen in ruim tien landen. Doel: de ESF-investeringen gebruiken om tot een betere werking van de arbeidsmarkt te komen en deze af te stemmen op de demografische veranderingen. Een belangrijk deel van de uitgaven wordt ingezet in het educatieve domein en voor sociale innovatie. Looptijd: 2009-2011.

Loonwijzer 45-plus: In 2010 en 2011 zal de eerder toegepaste Loonwijzer worden doorontwikkeld voor 45-plus werknemers. Doel: bereiken van een meer permanente monitoring van ontwikkelingen rond arbeidsvoorwaarden in relatie tot leeftijd en oudere werknemers. Subsidieverstrekker: Stichting Instituut Gak. Looptijd: november 2009- november 2012.

Generatie in Tel: Het Verwey-Jonker Instituut heeft in opdracht van ILC Zorg voor Later een project uitgevoerd naar nieuwe burgerinitiatieven en zelfredzaamheid in een ouder wordende samenleving. Het project is in 2010 afgerond met een publicatie. April 2011 was er een bijeenkomst die het Verwey-Jonker instituut in samenwerking met ILC Zorg voor Later heeft georganiseerd voor koplopers, onderzoekers en beleidsmakers. Discussie ging over de ondersteuningsvisie en de rol van burgerschap in een steeds ouder wordende samenleving. Het project is hiermee afgerond.

Stadsdorp Zuid: In het voorjaar van 2009 is het rapport 'Baanbrekende burgerinitiatieven - Innovaties in woonvormen, architectuur en planologie' verschenen op basis waarvan voorstellen zijn ontwikkeld voor verdere acties. Inmiddels is in Amsterdam Zuid het eerste initiatief, genaamd StadsdorpZuid, voor zelforganisatie van ouderen van start gegaan en zijn nieuwe arrangementen van woonzorg en dienstverlening, waarin oudere gebruikers een actieve rol spelen, opgezet. Stadsdorp Zuid is in 2011 een zelfstandige stichting geworden en zal voor 2012 zelf subsidie aanvragen bij Stichting RCOAK, Fonds Sluyterman van Loo en Gravin Van Bylandt Stichting.

7. Organisatie en personeel

7.1 Kantoororganisatie

Per 31 december 2011 is het personeelsbestand als volgt:

Dhr. dr. D. van Bodegom, wetenschappelijke staf; 1 FTE
Mw. drs. F.M. Engelaer, promovendus; 1 FTE
Mw. Y. Koemans, secretaresse; 0,5 FTE
Mw. J. Leijs, secretaresse; 0,6 FTE
Mw. dr. J. Lindenberg, wetenschappelijke staf; 1 FTE
Mw. drs. Y. Mysyuk, promovendus; 1 FTE
Dhr. dr. F.J.G. van der Ouderaa, hoofd wetenschappelijke staf; 0,45 FTE
Mw. drs. E.C.F. Polman, communicatiemanager; 1 FTE
Dhr. Y. Raz, student assistent; 0,2 FTE
Dhr. drs. H. Rolden, promovendus; 1 FTE
Mw. B.B. Vlek, office manager en studiesecretaris; 1 FTE
Mw. ir. M.A.E. van der Waal MSc, directeur; 1 FTE
Prof. dr. R.G.J. Westendorp, directeur; 0,5 FTE

Gecontracteerd personeelslid;

Mw. dr. E.W. van Heemst, wetenschappelijke staf; 0,2 FTE

We hebben in 2011 bezoek gehad van de volgende visiting faculty:

Prof. dr. David Stott van de University of Glasgow
Prof. dr. George Martin van de University of Washington
Prof. dr. Susan Kurrle van de University of Sydney
Prof. dr. Tom Kirkwood van de University of Newcastle
Prof. dr. Marc Tatar van Brown University

7.2 Raad van Commissarissen

De Raad van Commissarissen wordt benoemd door het bestuur van de Vereniging AEGON, tot dusverre de enige aandeelhouder. Per 1 juli 2011 is prof. dr. Marianne de Visser toegetreden tot de Raad van Commissarissen. Zij is als neuroloog en hoogleraar neuromusculaire ziekten verbonden aan het Academisch Medisch Centrum (AMC) en de Universiteit van Amsterdam. Prof. dr. Marianne de Visser bekleedt diverse bestuursfuncties waaronder lid van het algemeen bestuur van de Nederlandse Organisatie voor Wetenschappelijk Onderzoek (NWO). Tot 1 februari 2010 was zij vice-voorzitter van de Gezondheidsraad.

Dr. W.M. van den Goorbergh (voorzitter)

Prof. dr. P.J. Idenburg

Prof. dr. M. de Visser

Mr. J.W.B. Westerburchen

Bijlage 1 Leyden Academy in het nieuws

De Leyden Academy heeft in 2011 veel media-aandacht gegenereerd. In de eerste helft van het jaar met name dankzij het symposium Ouderenmishandeling en in de tweede helft van het jaar naar aanleiding van de Summer Course, de publiekslezing met Aubrey de Grey en de presentatie van het medische curricula onderzoek.

Overzicht artikelen, publicaties en media optredens 2011

Radio/televisie

- Radio 1 Met het oog op morgen, 29-03-11: Interview met Rudi Westendorp over ouderen mishandeling
- Radio West, 29-03-11: Interview met Rudi Westendorp over ouderenmishandeling
- Radio Gelderland, 30-03-11: Interview met Rudi Westendorp over ouderenmishandeling
- Radio 1 Dit is de Dag, 30-03-11: Interview met Rudi Westendorp over ouderenmishandeling
- Radio en TV West, 30-03-11: Interview met Jolanda Lindenberg
- Nederland 1 Ochtendspits TV, 30-03-11: Interview met Rudi Westendorp
- Televisieprogramma Buitenhof, 22-05-11: Rudi Westendorp over te lang doorbehandelen
- Nederland 2 Uitgesproken WNL televisie, 10-08-11: In het programma wordt op zoek gegaan naar eeuwige jeugd, m.m.v. Rudi Westendorp
- BNR Nieuwsradio, 11-10-11: Interview met Rudi Westendorp over levensverwachting naar aanleiding van openbare lezing met dr. Aubrey de Grey
- NCRV radio 2, 11-10-11: Live interview met Rudi Westendorp over levensverwachting en ouderdom
- De Wereld Draait Door televisie, De Jakhalzen, NL 3 11-10-11: Interview met Rudi Westendorp en Aubrey de Grey
- Altijd Jong, RTL4 televisie, 16-10-11: Reportage gemaakt tijdens lezing met Aubrey de Grey, Interviews met Rudi Westendorp en Marieke van der Waal
- EditieNL, RTL4 televisie, 17-10-11: Reportage nav overlijden oudste vrouw van NL, interview Rudi Westendorp
- Hoe? Zo! Radio 5, 1-11-11: Interview David van Bodegom
- Tijd voor Max, televisie NL 3, 8-11-11: De vijf misvattingen van ouder worden, live interview Rudi Westendorp
- Goedemorgen Nederland, Radio 1 KRO, 9-11-11: Waarom worden vrouwen zo oud, interview David van Bodegom
- Kruispunt KRO RKK televisie, 20-11-11: uitgebreide reportage met Rudi Westendorp, Carmen Fernald
- De vijfde dag EO televisie, 22-12-11: Het eeuwige leven binnen handbereik? Reportage opgenomen bij Leyden Academy mmv Rudi Westendorp
- BNR Gezondheid, radio, 31-12-11: radio-interview Rudi Westendorp

Dagbladen

- Leidsch Dagblad, 16-02-11: *Ouderdom is niet natuurlijk*, Jan Legemate
- NRC Handelsblad, 29-03-11: *Ouderen zijn nog vaak de dupe*, Antoinette Reerink
- Leidsch Dagblad, 30-03-11: *Meer aandacht voor mishandeling van ouderen hoognodig*, interview met Rudi Westendorp
- ANP, 29-03-11: persbericht en interview met Rudi Westendorp
- Trouw De verdieping, 31-03-11: *Hardere aanpak mishandeling ouderen*, Sytske van Aalsum
- Spits, 31-03-11: *Meldplicht voor ouderengeweld*, Margreet van Beem
- NRC Handelsblad, 25-05-11: *Dokter bewijst meestal niet waarom*, ingezonden artikel door Frans Helmerhorst en Rudi Westendorp
- Het Financieel Dagblad, 20-06-11: *Ouderen verdienen betere en andere zorg*, Hannie van Leeuwen en Rudi Westendorp
- Leidsch Dagblad, 26-06-11: *Inspiratie tijdens zomercollege*, Annemiek Ruijgrok
- Leidsch Dagblad, 11-10-11: *Lezing in Leiden: de eerste mens die duizend jaar wordt, leeft nu al*
- De Telegraaf, 11-10-11: *Eerste mens die 1000 wordt, leeft al*
- De Morgen (België), 12-10-11: *De eerste mens die 1000 jaar wordt leeft nu al*
- Algemeen Dagblad, 12-10-11: *Kinderen die dit jaar geboren worden, worden 100 jaar*
- Spits, 13-10-11: *Interview Rudi Westendorp en Aubrey de Grey*
- Metro, 18-10-11: *Worden we 1000 jaar? Interview met Aubrey de Grey en Rudi Westendorp*
- De Volkskrant, 1-1-11: *De ouderdomspil komt er nu echt aan*, Ellen Visser
- Dagblad De Pers, 3-11-11: *Veel vrouwen verlengt het leven*, interview David van Bodegom
- Reformatorisch Dagblad, 10-11-11: *Verplicht coschap ouderengeneeskunde*, ANP
- De Telegraaf, 10-11-11: *Verplicht coschap ouderengeneeskunde*, Joost Visser
- Leidsch Dagblad, 11-11-11: *Verplicht coschap voor studenten*
- Leidsch Dagblad, 15-11-11: *Wetenschappers gaan de markt op*
- Leidsch Dagblad, 22-11-11: *Onderzoek: 6 miljoen. Invloed hormoonvervangers bekeken op schildklieren Leidenaars*, Loman Leefmans
- Algemeen Dagblad, 24-11-11: *Lang zal ik leven...in de gloria?* Mmv David van Bodegom, Eefje Oomen
- Irish Medical news, 5-12-11: *UCC to participate in European research project (TRUST-Leyden Academy)*, Marie Feeley
- Irish Medical Times, 9-12-11: *UCC and EU to collaborate in thyroid study (TRUST-Leyden Academy)*, Aoife Connors
- Het Financieele Dagblad (FD), 19-12-11: *Geef juist ouderen meer aandacht*, Marieke Schuurmans ism Leyden Academy
- La Vanguardia, Spaans Dagblad, 22-12-11: *Joven a los 80, calidad sobre cantidad*, mmv Frans van der Ouderaa

Vakbladen

- Cicero, 25-01-11: *Eredoctoraat voor prof.dr. Rudi Westendorp*, Christi Waanders
- Cicero, 28-02-11: *Alles leren over ouderen*, Raymon Heemskerk

- Zorgvisie Nieuwsbrief, 28-03-11: *Nieuw instrument signalering ouderenmishandeling*, Caroline Stam
- Blik op Nieuws, 30-03-11: *10 miljoen euro voor strijd tegen ouderenmishandeling*, Redactie
- TSG Tijdschrift voor Gezondheidswetenschappen, april 2011: *De ontrafeling van sterfte op hoge leeftijd*, Frouke Engelaer
- Cicero, 16-05-11: *Oud zeer*, Mieke van Baarsel
- Mediator, special ouderen, juni 2011: *Over de ziekte die ouderdom heet*, Rudi Westendorp
- Plus, juni 2011: De stelling van Rudi Westendorp: *'Draag bij aan de maatschappij. Ook na je pensioen'* Lenny Langerveld
- ZMmagazine, oktober 2011: *Ouderenzorg*, special onder hoofdredactie van Marieke van der Waal en Rudi Westendorp
- Arts & Auto, 17-10-11: *Kinderen die nu geboren worden, worden 100 jaar oud*
- Zin, november: *Medisch dossier: doorbehandelen? Interview met Rudi Westendorp*, Lillian Schuit
- Zorgmarkt, November 2011: *Ouderenzorg*, special onder hoofdredactie van Marieke van der Waal en Rudi Westendorp
- Mare, 8-11-11: *Waarom worden zij zo oud?* Interview David van Bodegom, Bart Braun
- Cicero, november: *Ghanees avontuur levert proefschrift en roman: Interview David van Bodegom*
- Zorgmarkt, 10-11-11: *Verplicht coschap ouderengeneeskunde*
- Medisch contact, 10-11-11: *Stel coschap ouderengeneeskunde verplicht*, Joost Visser
- Skipr, 10-11-11: *Stel coschap ouderengeneeskunde verplicht*
- Nederlands Tijdschrift voor Geneeskunde, 28-11-11: *Houd de kustlijn in het vizier*, verslag debat met Rudi Westendorp, Joost Zaat en Yolanda van der Graaf
- Mediator, december: *Zorgonderwijs heeft blinde vlek voor ouderen zorg*, Verslaggever

Websites

- Nieuws.nl, 30-3-11: *Plan tegen ouderenmishandeling*
- Plusonline, 30-3-11: *Miljoenenplan moet ouderenmishandeling halt toeroepen*
- AD.nl, 30-3-11: *Meer aandacht voor mishandeling ouderen*
- Medialfacts.nl, 30-3-11: *Nieuw instrument signalering ouderenmishandeling*
- Website British Geriatrics Society, 17-8-11: *Interested in the masterprogramme Vitality and Ageing of the Leyden Academy? Become a guest student*
- Nationaal programma ouderen zorg.nl, 7-9-11: *Nieuwe leergang managers over veroudering en vitaliteit*
- Zorgmarkt.nl, 7-9-11: *Executive leergang Veroudering en Gezondheidszorg*
- Nu.nl, 11-10-11: *De eerste mens die 1000 wordt, leeft nu al*
- Telegraaf.nl, 11-10-11: *De eerste mens die 1000 wordt, leeft nu al*
- Volkskrant.nl, 11-10-11: *Kinderen die dit jaar geboren worden, worden honderd jaar*
- Elsevier.nl, 11-10-11: *Mens die 1000 jaar wordt, is er al*
- De Pers.nl, 11-10-11: *Mens die duizend wordt, leeft al*
- Metro.nl, 18-10-11: *Worden we 1000 jaar? Online interview met Aubrey de Grey en Rudi Westendorp*
- Zorgvisie.nl, 11-11-11: *Verplicht coschap ouderengeneeskunde*

- Gezondheidskrant.nl, 21-11-11: *Zes miljoen voor schildklieronderzoek bij ouderen* (TRUST-Leyden Academy), Marcel Klein Breteler
- Medical Facts, 21-11-11: *Zes miljoen voor schildklieronderzoek bij ouderen* (TRUST-Leyden Academy), Alida Budding-Hennink
- Gezondheid.nl, 21-11-11: *Onderzoek naar schildklieronderzoek bij ouderen* (TRUST-Leyden Academy)
- Zorgkrant.nl, 24-11-11: *Zes miljoen voor onderzoek naar schildklierprobleem bij ouderen* (TRUST-Leyden Academy)
- ZM Magazine.nl, 1-12-11: *Groot Europees onderzoek naar schildklierafwijking bij ouderen*

Presentaties/workshops

- Nederlands Congres Volksgezondheid, 06-04-11: *Workshop Actueel Thema*, Marieke van der Waal en Guus Schrijvers
- De Rode Hoed, 15-06-11: Rudi Westendorp, panellid tijdens debat *Wat is waardigheid?* uit de serie 'Wieg tot graf'
- ISCCR International student conference on cardiovascular research Yazd, Iran 28-9-2011: David van Bodegom: *keynote Ageing and cardiovascular disease*
- European Students' Conference, Berlijn, 24 september 2011, Jolanda Lindenberg: *Ageing: regenerating the future of medicine*
- EMSA congres, Leiden, augustus 2011: Marieke van der Waal: *voeding en veroudering*
- Young European Scientist meeting, Porto, September 2011, Rudi Westendorp: *Meet the Scientist en The quest for immortality*

Overige

- Rapport *Wat leren studenten over ouderen?* Inventarisatie ouderengeneeskunde in medische curricula en verpleegkundige opleidingen. Rudi Westendorp, David van Bodegom, Ward Tersmette, Marieke Schuurmans, Marije Strijbos